

منظور از اقتصاد دانش‌بنیان، نگاه علمی و فناورانه به تولید در همه عرصه‌ها است

1 فروردین 1401

رهبر معظم انقلاب اسلامی در سخنرانی زنده و تلویزیونی در نخستین روز از سال ۱۴۰۱ ضمن تبریک عید نوروز و آغاز قرن جدید، در تبیین شعار سال جدید، تنها راه دستیابی به پیشرفت عادلانه و حل مشکل فقر را حرکت به سمت اقتصاد دانش‌بنیان خواندند و در بخش دیگری از سخنانشان با اشاره به مسائل جهانی در حال وقوع در افغانستان، اوکراین و یمن تأکید کردند: همه این حوادث نشان‌دهنده حقانیت و انتخاب درست ملت ایران در مبارزه با استکبار است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، آمیختگی عید ملی نوروز با ذکر نیایش و دعا و معنویت را یکی از ویژگی‌های نوروز ایرانی برشمردند و گفتند: بهار، مظهر امید و پیام‌آور طراوت و رویش است که امسال به‌دلیل همراهی با نیمه شعبان که روز تولد امید بزرگ تاریخ و بشریت است، این امید مضاعف شده است.

رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر اینکه امید، منشأ همه حرکت‌ها و پیشرفت‌ها است، گفتند: کسانی که برای مردم سخن می‌گویند و یا مطلب می‌نویسند و یا پیام می‌فرستند، هر چه می‌توانند در مردم امید ایجاد کنند زیرا امید عامل مهم پیشرفت است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به اینکه خداوند متعال زمینه‌های امید را برای ملت ایران فراهم کرده است، خاطر نشان کردند: بگذارید دشمنان از امیدواری ملت ایران به خشم بیایند.

ایشان بعد از این مقدمه وارد بحث اصلی خود شدند و با اشاره به انتخاب عناوین اقتصادی در یک دهه گذشته و همچنین شعار سال ۱۴۰۱ گفتند: علت اینکه برای امسال نیز عنوان و شعار اقتصادی انتخاب شد، اهمیت محوری مسئله اقتصاد و همچنین چالش‌های اقتصادی در دهه نود است که رهایی از این چالش‌ها نیازمند تدبیر، عمل و حرکت صحیح است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر اینکه امروز مسئله اصلی مسئولان اجرایی و کسانی که در اداره کشور دخیل هستند، اقتصاد است، افزودند: البته رویکردهای مردمی جدیدی نیز به چشم می‌خورد که اگر به شکل مناسبی ادامه پیدا کند، دلگرم‌کننده است.

رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر اینکه تنها راه رسیدن به **رشد اقتصادی**، حرکت به سمت اقتصاد دانش‌بنیان است، افزودند: منظور از اقتصاد دانش‌بنیان، نگاه علمی و فناورانه به تولید در همه عرصه‌ها است که نتیجه آن، کاهش هزینه‌های تولید، افزایش بهره‌وری، ارتقای کیفیت محصولات، رقابت‌پذیر شدن تولیدات در بازارهای جهانی و کاهش قیمت تمام‌شده محصولات در داخل خواهد بود.

رهبر انقلاب با تأکید بر این واقعیت که دستیابی به پیشرفت عادلانه در اقتصاد و حل مشکل فقر فقط از

مسیر تقویت تولید دانش‌بنیان می‌گذرد، گفتند: تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان باید افزایش یابد و این کار شدنی و ممکن است.

ایشان با اشاره به فعالیت حدود ۶۷۰۰ شرکت دانش‌بنیان در کشور گفتند: در سال جدید برای پاسخ به نیازهای کشور، تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان باید دو برابر شود البته این موجب نشود که عده‌ای، شرکت‌هایی را که واقعاً دانش‌بنیان نیستند، با این عنوان، تأسیس و راه‌اندازی کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به عقب‌تر بودن بعضی از بخش‌های تولید همچون کشاورزی از ویژگی‌های دانش‌بنیان افزودند: مسئله کشاورزی و دامداری بسیار مهم است و کشور باید در محصولات پایه غذایی همچون گندم، جو، ذرت، خوراک دام و دانه‌های روغنی به امنیت کامل و خودکفایی لازم دست پیدا کند.

ایشان دستیابی به این هدف را با توجه به وسعت سرزمینی و فراوانی دشت‌های حاصلخیز در کشور ممکن دانستند و گفتند: متأسفانه بخش کشاورزی جزو وابسته‌ترین بخش‌های کشور به واردات است که این وضع حتماً باید تعدیل شود.

رهبر انقلاب با اشاره به اظهارات یکی از وزرای سابق کشاورزی مبنی بر مانع‌تراشی ذی‌نفعان واردات و جلوگیری از کاهش وابستگی در کالاهای اساسی گفتند: مبارزه با این وابستگی به علت منافع زیاد برخی افراد و احتمالاً نفوذ و کارشکنی آنها در بعضی از دستگاه‌ها و وزارتخانه‌ها دشوار است اما مسئولان باید همت کنند و این کار سخت را انجام دهند.

ایشان [«اشتغال‌آفرینی»](#) را نیز در گرو افزایش شرکت‌های دانش‌بنیان دانستند و گفتند: البته در این زمینه نباید دچار خطاهای گذشته شویم.

رهبر انقلاب در بیان یکی از این خطاها گفتند: در دولت‌های قبل، طرح‌های گوناگونی برای افزایش تولید مطرح و تسهیلات بانکی در اختیار افراد قرار داده شد اما تقریباً همه آن طرح‌ها ناموفق بود بنابراین پول‌پاشی بدون ملاحظه به جایی نمی‌رسد و کارها باید درست و با مطالعه انجام شود.

ایشان با تأکید بر شکل دادن به فعالیت‌های زنجیره‌ای [شرکت‌های دانش‌بنیان](#)، یک ملاحظه نیز مطرح کردند و گفتند: در اثر برخی تصمیم‌های اخیر ممکن است به بعضی از شرکت‌های کوچک و متوسط ضربه وارد شود که دولت و بانک‌ها نباید اجازه دهند چنین مشکلی ایجاد شود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بخش دیگری از سخنان‌شان با یادآوری تأکید سال قبل خود در روز اول سال مبنی بر پرهیز از «گره زدن اقتصاد کشور به تحریم‌های آمریکا و بیان این حرف که تا تحریم است وضع همین است»، خاطرنشان کردند: خوشبختانه سیاست‌های جدید در کشور نشان داد می‌توان با وجود پا برجا بودن تحریم‌های آمریکا پیشرفت کرد، تجارت خارجی را رونق داد، وارد قراردادهای منطقه‌ای شد و در زمینه نفت و مسائل دیگر به دستاوردهایی رسید.

رهبر انقلاب اسلامی افزودند: البته به هیچ‌وجه نمی‌گوییم که به دنبال رفع تحریم‌ها نباشید و کسانی که در این زمینه در حال تلاش هستند، کار خود را دنبال کنند اما اساس این است که کشور را به‌گونه‌ای اداره

کنیم که تحریم‌ها نتواند ضربه اساسی و زیان بزرگی به اقتصاد بزند، بنابراین امسال هم همان توصیه را تکرار می‌کنم که اقتصاد کشور به تحریم گره زده نشود.

ایشان در بیان یک توصیه تکمیلی، به افزایش قیمت نفت و درآمدهای ارزی اشاره کردند و با طرح این سؤال که با این درآمدها چه می‌خواهید بکنید، گفتند: با این درآمدها دو گونه می‌توان برخورد کرد یا می‌توان آنها را صرف افزایش واردات کرد یا این تصور که با این کار، رفاه و آسایش مردم بیشتر می‌شود. این کار اگرچه ظاهر خوبی دارد اما باطن آن بسیار بد و در واقع ضایع کردن سرمایه‌های اساسی کشور است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای افزودند: راه دیگر که راه درست و اساسی است، استفاده از درآمدهای نفتی برای ساختن زیرساخت‌های کشور و محکم کردن بنیان‌ها و ریشه‌دار کردن اقتصاد است. این کار باید انجام شود.

رهبر انقلاب اسلامی در بخش دیگری از سخنانشان با اشاره به مسائل متعدد جهانی که اکنون در حال وقوع است و همه این موارد نیازمند تدبیر و حرکت و تصمیم و اقدام صحیح است، گفتند: هنگامی که به قضایای جاری دنیا نگرسته می‌شود، حقانیت و صدق ملت ایران در مواجهه با جبهه استکبار بیش از همه روشن می‌شود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر اینکه انتخاب ملت ایران در مقابل جبهه استکبار «ایستادگی، عدم تسلیم و وابستگی، حفظ استقلال و تقویت درونی نظام و کشور» بود، خاطر نشان کردند: این تصمیم‌ها، ملی و درست بودند.

ایشان با اشاره به قضایای کشور مظلوم و مسلمان افغانستان و ظلم و نحوه خروج آمریکایی‌ها بعد از ۲۰ سال ستم و جنایت گفتند: قضایای اوکراین هم یک نمونه دیگر است که رئیس‌جمهور آنکه به وسیله غربی‌ها بر سر کار آمده نیز خطاب به آنها لحن تندی را به کار می‌برد.

رهبر انقلاب اسلامی همچنین با اشاره به قضایای یمن و بمباران هر روزه مردم مقاوم این کشور و از طرف دیگر اقدام عربستان در گردن زدن ۸۰ جوان و نوجوان خاطر نشان کردند: همه این قضایا نشان دهنده ظلمت حاکم بر دنیا و گرگ‌های خونخواری است که دنیا در دست آنها است.

ایشان نمونه دیگر از دوگانگی در دنیای غرب را نحوه مواجهه با ظلم و ستم در کشورها بیان کردند و افزودند: اگر ظلم در کشورهای مطیع آنها اتفاق بیفتد، مطلقاً واکنشی نشان نمی‌دهند و با این همه ظلم و ستم، ادعای حقوق بشری نیز دارند و با این ادعای دروغین از کشورهای مستقل باج‌خواهی می‌کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای تأکید کردند: امروز یکی از رسواترین و فاحش‌ترین مقاطع تاریخ معاصر از ظلم و استکبار است و مردم دنیا نیز مستقیماً در حال نظاره کردن این ظلم‌ها و دوگانگی‌ها هستند.

ایشان با تأکید بر اینکه ملت ایران در سال‌های متمادی، شیوه کار خود را ارتقاء بخشیده و در چارچوب جدیت و منطق پیش رفته است، افزودند: کشور امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند کار و تلاش و همدلی و هم‌افزایی یعنی همدلی و هم‌افزایی میان ملت، همدلی و هم‌افزایی میان مسئولان و همدلی و

هم‌افزایی میان ملت و مسئولان است.

رهبر انقلاب اسلامی برخی تنازع‌های موجود را عمدتاً پوچ و برخاسته از هوای نفس و بی‌تقوایی دانستند و تأکید کردند: باید این مسائل را کنار گذاشت و در مسیر بسیج عمومی ملت ایران در راه‌های صلاح علمی، عملی، مقاومتی و خدمات اجتماعی خلی به‌وجود نیاورد.